

СЕКЦІЯ 4 ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

УДК 37.091.2:53:37.011

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Андреєв А.М., к. пед. н., доцент,
докторант кафедри фізики та методики її викладання
Запорізький національний університет

У статті розглядається проблема підготовки майбутнього вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі. Визначено концептуальні засади такої підготовки. Їх структуровано за трьома блоками. Теоретико-методологічний блок враховує емпіричні факти, що обумовлюють актуальність підготовки майбутнього вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів; узагальнює результати досліджень різних аспектів підготовки вчителів до інноваційної професійної діяльності; визначає методологічні засади формування в них готовності до організації інноваційної діяльності учнів; підкріплюється відомими підходами до розвитку творчої діяльності учнів у процесі вивчення фізики. Змістовно-процесуальний блок обумовлює необхідність уточнення професійної моделі вчителя фізики, що має відобразити його здатність до організації інноваційної діяльності учнів; висуває вимоги щодо цілей, змісту, методів, засобів і організаційних форм навчання, передбачених методичною системою; вказує на важливі особливості освітнього середовища для формування готовності вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів; містить підходи до розроблення авторської технології її організації. Діагностичний блок передбачає розроблення діагностичного інструментарію для оцінювання рівня сформованості в студентів готовності до організації інноваційної діяльності учнів і розроблення методики визначення її результативності.

Ключові слова: професійна підготовка, майбутній учитель фізики, інноваційна професійна діяльність, організація інноваційної діяльності учнів, навчальний процес із фізики.

В статье рассматривается проблема подготовки будущего учителя физики к организации инновационной деятельности учащихся в учебном процессе. Определены концептуальные принципы этой подготовки. Они структурированы по трем блокам. Теоретико-методологический блок учитывает эмпирические факты, обуславливающие актуальность подготовки будущего учителя физики к организации инновационной деятельности учащихся; обобщает результаты исследований, посвященных различным аспектам подготовки учителей к инновационной профессиональной деятельности; определяет методологические принципы формирования у них готовности к организации инновационной деятельности учащихся; учитывает известные подходы к развитию творческой деятельности учащихся в процессе обучения физике. Содержательно-процесуальный блок обуславливает необходимость уточнения профессиональной модели учителя физики, которая должна отразить его способность к организации инновационной деятельности учащихся; выдвигает требования к целям, содержанию, методам, средствам и организационным формам обучения, предусмотренным методической системой; указывает на важные особенности образовательной среды для формирования готовности учителя физики к организации инновационной деятельности учащихся; содержит подходы к разработке авторской технологии ее организации. Диагностический блок предполагает выявление уровня сформированности у студентов готовности к организации инновационной деятельности учащихся и определение ее результативности.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, будущий учитель физики, инновационная профессиональная деятельность, организация инновационной деятельности учащихся, учебный процесс по физике.

Andreev A.M. THE CONCEPTUAL FRAMEWORK OF TRAINING FUTURE TEACHERS OF PHYSICS TO THE ORGANIZATION OF INNOVATIVE ACTIVITIES OF STUDENTS IN THE LEARNING PROCESS

The article considers the problem of training future teachers of physics to the organization of innovative activities of students in the learning process. Defined the conceptual basis of this training. Them is structured in three units. Theoretical-methodological unit takes into account the empirical facts that lead to the urgency of training future teachers of physics to the organization of innovative activity of students; summarizes the results of studies of various aspects of teacher training to innovative professional activity; defines methodological bases of formation of future physics teachers readiness of the organization of innovative activity of students;

is supported by the known approaches to the development of creative activity of students in learning physics. Content-processing unit determines the need to clarify the professional model of the teacher of physics, which should reflect its ability to the organization of innovative activity of students; makes demands on the objectives, content, methods, means and organizational forms of education provided methodological system; points out important features of the educational environment for formation of readiness of teachers of physics to the organization of innovative activity of students; contain approaches to the development of proprietary technology of organization of innovative activity of students. Diagnostic unit provides for the development of diagnostic tools for evaluating the level of formation of students readiness for the organization of innovative activity of students and development of methods of determining the innovative performance of students to which they are involved in the educational process in physics.

Key words: *professional training, future teacher of physics, innovative professional activity, organization of innovation activities of students, educational process in physics.*

Постановка проблеми. У контексті проблеми професійної підготовки фахівців інноваційного типу велике значення має набуття молоддю досвіду інноваційної діяльності ще в школі. Це пов'язано з тим, що саме загальна середня освіта є обов'язковим складником безперервної освіти і постає основою для подальшої освіти та трудової діяльності молодої людини. Отже, важливою проблемою є професійна підготовка майбутніх учителів фізики до організації інноваційного пошуку учнів у навчальному процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У психолого-педагогічній літературі напрацьований досить значний обсяг теоретичного і практичного матеріалу щодо підготовки майбутнього вчителя до інноваційної педагогічної діяльності. Так, окремі аспекти педагогічної інноватики в контексті проблеми професійної підготовки майбутнього вчителя фізики розглядалися в дослідженнях П.С. Атаманчука, Л.Ю. Благодаренко, І.Т. Богданова, О.І. Бугайова, С.П. Величка, С.У. Гончаренка, А.А. Давиденка, О.І. Іваницького, А.В. Касперського, Є.В. Коршака, Б.Г. Кременського, О.І. Ляшенка, А.І. Павленка, Ю.А. Пасічника, М.І. Садового, О.В. Сергеева, В.Д. Шарко, Р.І. Швай, М.І. Шута та багатьох інших учених. Завдяки цим дослідженням розроблено професіограму, цілі, структуру і зміст підготовки вчителя фізики, форми, методи і засоби навчання студентів-фізиків, удосконалено навчальні плани і програми, введено ступеневу систему підготовки.

Водночас сьогодні відсутнє комплексне розв'язання проблеми підготовки вчителя фізики до здійснення інноваційної педагогічної діяльності. Проблема формування в майбутнього вчителя фізики готовності до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі залишається взагалі майже не дослідженою. Її розв'язання потребує, окрім іншого, з'ясування концептуальних засад відповідної професійної підготовки майбутніх учителів фізики.

Постановка завдання. Метою статті є визначення структури і змісту концептуальних засад професійної підготовки майбутніх учителів фізики до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Виходячи з визначених нами в [1] змісту та структури готовності вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів, а також враховуючи критерії, показники та рівні цієї готовності, нами виділені концептуальні засади її формування в студентів-фізиків (майбутніх учителів) у процесі їхньої професійної підготовки в університеті. Зміст цих засад структуровано за трьома блоками: теоретико-методологічним, змістовно-процесуальним і діагностичним (рис. 1).

1. Теоретико-методологічне підґрунтя професійної підготовки вчителя фізики. Передумовами до розроблення даного блоку стали емпіричні факти, що вказують на актуальність підготовки майбутнього вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів. Такими фактами є, зокрема, протиріччя, що були виявлені під час аналізу стану розробленості проблеми організації учнівської інноваційної діяльності. Розглядуване підґрунтя професійної підготовки майбутніх учителів фізики охоплює два аспекти: теоретичний і методологічний.

Теоретичний аспект узагальнює результати досліджень різних питань щодо підготовки вчителя до інноваційної професійної діяльності (М.М. Анісімов, П.С. Атаманчук, В.О. Белянін, М.Ю. Вайндорф-Сисоева, І.В. Гавриш, І.М. Дичківська, В.Ф. Заболотний, О.І. Іваницький, О.А. Крисанова, А.В. Хуторської, В.Д. Шарко та інші). Зупинимось на деяких із них. Так, серед педагогічних умов формування у студентів вищих навчальних закладів (далі – ВНЗ) готовності до інноваційної професійної діяльності, що були визначені І.В. Гавриш [2, с. 32], найбільше значення для нашого дослідження (зокрема, для розроблення методичної системи підготовки майбутніх учителів до організації інноваційної діяльності

учнів у процесі їхнього навчання фізики – А. А.) мали такі:

– процес розвитку мотивації інноваційної професійної діяльності буде ефективним, якщо його основними цілями визнано: прийняття студентами завдань модернізаційних перетворень у системі середньої освіти як особистісно значущих; розвиток у них мотивації досягнення в професійній галузі;

– формування готовності майбутніх учителів до педагогічного ціле утворення буде ефективним, якщо воно здійснюється в умовах спеціально організованого навчання, що спрямовується на опанування студентами механізмів педагогічного ціле утворення;

– підготовка майбутніх учителів до створення освітніх інновацій буде ефективною, якщо вона спрямовується на розвиток креативності професійного мислення студентів, на формування в них умінь створювати сприятливі для колективної педагогічної творчості умови, якщо розвиток професійно важливих якостей професійного мислення майбутніх учителів передбачає включення до змісту інноваційного навчання комплек-

су заходів, спрямованих на формування в студентів готовності до наукової творчості в педагогічній галузі.

Нами також були враховані основні положення концепції формування змісту підготовки майбутніх учителів фізики до винахідницької та інноваційної діяльності, що запропонована М.М. Анісімовим [3, с. 10]. Він, зокрема, пропонує: вводити в процес професійної підготовки вчителів прикладні питання фізики як окрему навчальну дисципліну; під час визначення змісту підготовки студентів до професійної винахідницької та інноваційної діяльності робити акцент на одночасному поєднанні і синтезі знань із суміжних галузей між природничими науками і дидактикою.

Теоретичне підґрунтя професійної підготовки вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів також підкріплюється відомими підходами до розвитку творчої діяльності учнів у процесі вивчення фізики (С.П. Величко, А.А. Давиденко, Б.Г. Кременський, В.В. Мендерецький, А.І. Павленко, В.Г. Разумовський, Р.І. Швай, М.І. Шут та інші).

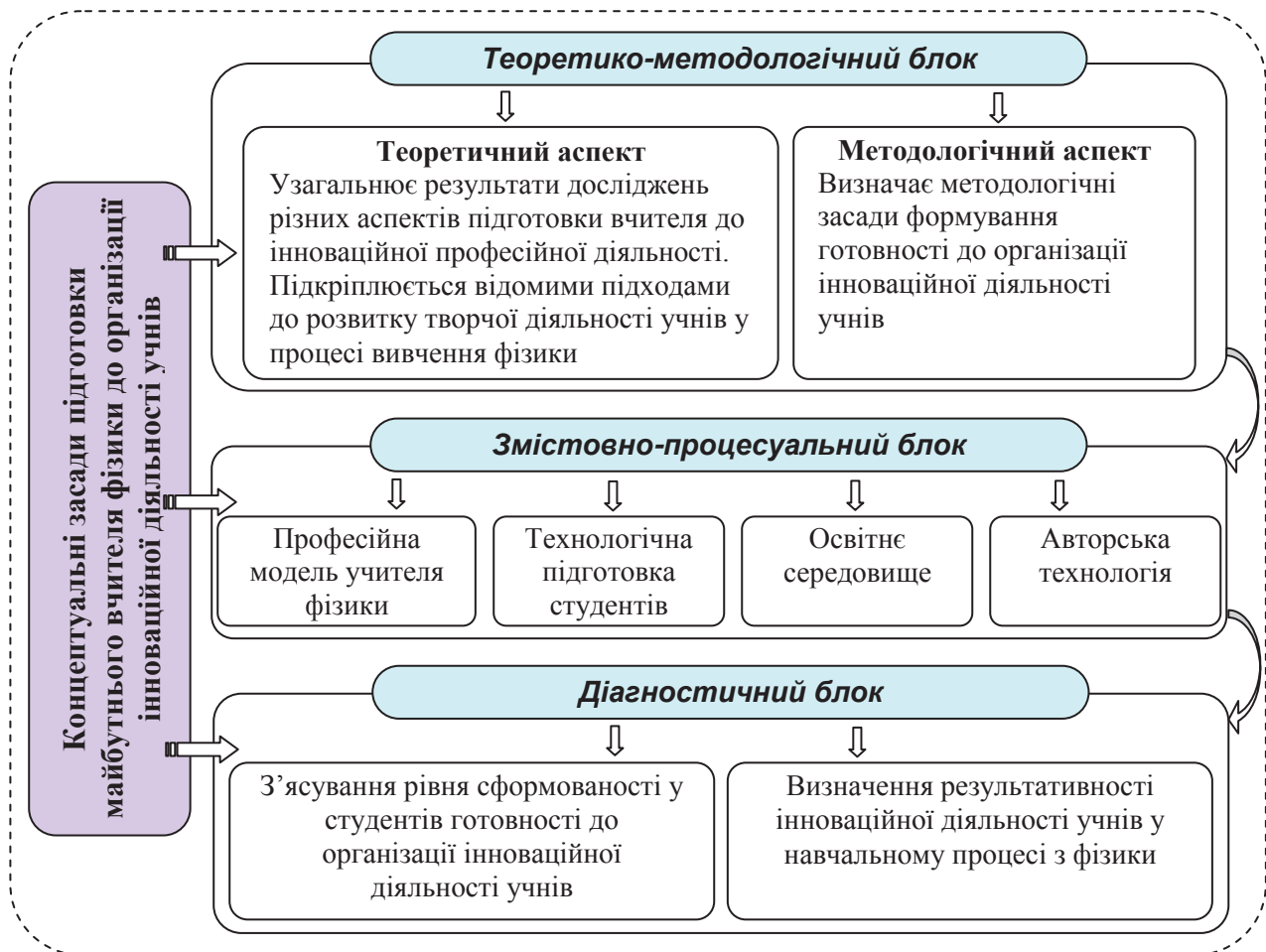

Рис. 1. Структура концептуальних засад підготовки майбутніх учителів фізики до організації інноваційної діяльності учнів

Методологічний аспект визначає методологічні засади формування в майбутніх учителів фізики готовності до організації інноваційної діяльності учнів: процес професійної підготовки вчителя фізики повинен ґрунтуватися на системному, діяльнісному, компетентнісному, особистісно орієнтованому, акмеологічному й аксіологічному підходах, які визначають загальнонаукові та психолого-педагогічні засади технологій спеціальної фахової підготовки фахівців-фізиків і технологій навчання фізики в загальноосвітній школі. Використання вказаних підходів, насамперед, було пов'язане з нижчезазначеним.

1. *Системний підхід* став методологічною базою в процесі розроблення структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів фізики до організації інноваційної діяльності учнів, а також дозволив визначити концептуальні засади здійснення цієї підготовки.

2. *Базуючись на ідеях діяльнісного підходу*, нами розроблено авторську технологію організації інноваційної діяльності учнів у процесі навчання фізики. Зокрема, створено навчальне середовище для формування в майбутніх учителів фізики готовності до організації інноваційної діяльності учнів; виявлено методичні особливості організації такої діяльності на уроках із фізики й у позаурочній роботі.

3. *Ідеї компетентнісного підходу* враховано під час дослідження професійної готовності вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі, а також у процесі виявлення організаційно-педагогічних умов формування в студентів цієї готовності.

4. *Особистісно орієнтований підхід* постав методологічною базою для розроблення організаційно-методичного забезпечення процесу формування в майбутніх учителів фізики готовності до організації інноваційної діяльності учнів, а також для розроблення методів, форм і засобів навчання, що уможливають організацію такої діяльності в навчальному процесі з фізики (зокрема й для створення авторських форм позаурочної роботи учнів).

5. *Ідеї акмеологічного підходу* враховано через реалізацію самостійної навчальної діяльності студентів як важливого складника методичної системи їхньої підготовки, а також через забезпечення можливості саморозвитку майбутнього вчителя фізики в процесі творчої педагогічної праці, що пов'язана, зокрема, з організацією інноваційної діяльності учнів.

6. Використання *аксіологічного підходу* в нашому дослідженні було спричинене

не необхідністю формування в майбутніх учителів і учнів ціннісного ставлення до освітнього процесу як важливого чинника цілепокладання в навчанні. З цією метою в авторській технології ми спрямували організаційні форми та зміст інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі з фізики на ознайомлення, вивчення та розв'язання актуальних проблем сьогодення (зокрема, енергозбереження й екологічних проблем).

2. Змістовно-процесуальний блок.

Цей блок концептуальних засад стосується методичної системи підготовки майбутніх учителів до організації інноваційної діяльності учнів, а також авторської технології організації такої діяльності в навчальному процесі з фізики.

Професійна модель учителя фізики. Здійснення цілеспрямованої підготовки майбутніх учителів фізики до організації інноваційної діяльності учнів потребує внесення доповнень у професійну модель вчителя, що мають враховувати інноваційний характер його професійної діяльності. Важливою складовою частиною інтегральної професійної компетентності вчителя постає *інноваційна компетентність*. І.М. Дичківська розуміє її як систему мотивів, знань, умінь, навичок, особистісних якостей педагога, що забезпечує ефективність використання нових педагогічних технологій у роботі з дітьми. До компонентів згаданої компетентності вона відносить: інформованість про інноваційні педагогічні технології; належне володіння їхнім змістом і методикою; високу культуру використання інновацій у навчально-виховній роботі; особисту переконаність у необхідності застосування інноваційних педагогічних технологій [4, с. 278].

Отже, професійну модель учителя фізики (зокрема й у частині її інноваційної компетентності) необхідно доповнити технологічними знаннями та професійними компетенціями, які відображають його здатність до організації інноваційної діяльності учнів.

Технологічна підготовка студентів до організації інноваційної діяльності учнів. Формування в майбутніх учителів фізики готовності до організації інноваційної діяльності учнів має цілісний характер. Зазначене передбачає запровадження в методичній системі фахової підготовки студентів-фізиків (майбутніх учителів) методів, організаційних форм і засобів, що мають забезпечити формування такої готовності в єдності її психологічного, теоретичного та практичного компонентів, а також сприяти розвитку в студентів здатності до використання наявних і створення власних освітніх інновацій, що уможливають залучення

учнів до інноваційної діяльності в процесі навчання фізики.

Технологічна підготовка студентів-фізиків має бути спрямована на формування цілісної системи методичних знань і вмінь учителів фізики, вона має сприяти цілеспрямованому формуванню елементів їхньої авторської системи діяльності, прискорювати психологічну адаптацію до ролі вчителя фізики, що позитивно вплине на розвиток особистості фахівця та забезпечить його готовність до організації інноваційної діяльності учнів. Ефективна реалізація наведеного положення уможливорюється за умови, якщо теоретично обґрунтована і розроблена методична система підготовки майбутніх учителів фізики до організації інноваційної діяльності учнів:

а) міститиме сукупність взаємопов'язаних і взаємозумовлених елементів – *цілей, змісту, методів, засобів і організаційних форм навчання* (конкретна їх реалізація докладно розкрита в третьому розділі дисертації), використання яких спрямоване на формування в майбутніх учителів фізики готовності до організації інноваційної діяльності учнів, до створення умов щодо розвитку в учнів творчих здібностей у процесі цієї діяльності;

б) забезпечуватиме підвищення рівня пізнавальної активності учнів у процесі навчання фізики, сприятиме розвитку їхніх творчих здібностей, а також створюватиме умови для подальшої їхньої самоосвіти.

Це потребує включення до навчальних планів студентів – майбутніх учителів фізики – дисциплін, що спрямовані:

– на формування готовності до інноваційної професійної діяльності та готовності до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі з фізики (відповідні змістові блоки можна вводити і до традиційних дисциплін із циклу професійної підготовки);

– вивчення певних прикладних розділів фізики та прикладів їх застосування в техніці. Водночас змістовий аспект навчального матеріалу може враховувати спеціалізацію, за якою відбувається навчання студентів.

У процесі розглядуваної фахової підготовки варто звертати увагу майбутніх учителів на важливість використання життєвого (вітагенного) досвіду учнів у процесі їхньої інноваційної діяльності, що розгортається в навчальному процесі з фізики. Важливість останнього ми пов'язуємо, слідом за В.Д. Шарко, з тим, що опора на життєвий досвід того, хто навчається, є головним шляхом перетворення знань на цінності (важливість останнього узгоджується з ідеями компетентнісного підходу, згідно

з яким навчання певного виду діяльності передбачає не лише засвоєння людиною відповідних знань, умінь і навичок, але й розвиток її ціннісної сфери, збагачення життєвого досвіду). Саме життєвий досвід дає змогу людині реалізувати її потенційні здібності в навчальному процесі [5, с. 26].

Освітнє середовище для формування готовності вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів. Таке освітнє середовище має уможливлювати запровадження в професійній підготовці майбутніх учителів організаційних форм навчання, що сприяють продуктивній діяльності студентів у процесі навчання (заняття-конкурси, заняття-конференції тощо); спрямовують їх до створення авторських технологій навчання, формують індивідуальний стиль діяльності (зокрема й інноваційної); створюють умови для науково-дослідницької діяльності студентів, а також для набуття досвіду роботи з учнями (наприклад, під час проходження педагогічної практики, у процесі роботи учнівських гуртків, шляхом залучення учнів до науково-дослідницької роботи навчально-наукових лабораторій тощо).

Ефективність фахової підготовки вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів можна також підвищити, за умови використання віртуального освітнього середовища, що уможливлює дистанційне навчання студентів. Таке середовище розуміють (М.Ю. Вайндорф-Сисоєва) як освітній простір, що охоплює учасників освітнього процесу, інформаційний зміст і комунікативні можливості локальних, корпоративних і глобальних комп'ютерних мереж, що формуються та використовуються для освітніх цілей [6, с. 5]. Створення віртуального освітнього середовища передбачає модернізацію навчальних комплексів відповідних дисциплін, що, насамперед, потребує розроблення інформаційно-комунікаційних комплексів таких дисциплін із розміщенням їх на інтернет-платформі "Moodle" на сайті університету. Такі інтерактивні курси можуть містити комплекс матеріалів: а) у Word і PDF та відеоматеріали; б) у PowerPoint (комплекс різних видів презентацій); в) різноманітні веб-квести.

Авторська технологія організації інноваційної діяльності учнів у процесі навчання фізики. У нашому дослідженні педагогічну технологію будемо розуміти, відповідно до поданого визначення [7, с. 13], як комплексну інтеграційну систему, що містить упорядковану множину операцій і дій, які забезпечують педагогічне цілевизначення, змістовні, інформаційно-предметні та процесуальні аспекти, спрямовані на засвоєння систематизованих знань, набуття про-

фесійних умінь і формування особистісних якостей, що відповідають цілям навчання, у тих, хто навчається. Згідно з нашим розумінням технології, остання покликана виявляти конкретні умови навчального процесу з фізики та способи його організації (зокрема, методи, форми, засоби навчання та їх цілеспрямоване поєднання), тобто технологізація навчання фізики передбачає проектування цього процесу та реалізацію проекту на основі досягнення намічених цілей [8].

Ми цілком поділяємо думку В.О. Сластьоніна [9, с. 455] про те, що технологія організації різних видів розвивальної діяльності учнів не повинна зводитися до регламентування та жорсткої оцінки їхньої діяльності, а має передбачати спонукання до творчого саморозвитку, формування потреби у ньому, всебічне стимулювання активності та самостійності учнів. Водночас основними функціями педагога в такому процесі, зазначає В.О. Сластьонін, постають побудова предметного змісту діяльності учнів і організація їхньої спільної діяльності.

Інноваційна діяльність учнів, що розгортається в навчальному процесі з фізики, належить до категорії продуктивної діяльності. Зважаючи на це, авторська технологія організації інноваційної діяльності учнів має враховувати особливості гнучких технологій навчання. Т.М. Ковальова [10, с. 105–114] зазначає, що останні, на відміну від жорстких, містять ознаку відтворюваного перебігу навчального процесу, але не містять діагностичного опису навчальних результатів. Вони базуються на продуктивній діяльності учнів під час розв'язання навчально-пізнавальних проблем. Там же наведено важливі риси, що притаманні гнучким педагогічним технологіям. По-перше, вони орієнтовані на тісний зв'язок навчання з безпосередніми життєвими потребами, інтересами і досвідом учнів, що сприяє зміні позиції учня в процесі навчання – він стає більш ініціативним і самостійним. По-друге, вчитель постає помічником у роботі учнів; організатором їхньої самостійної навчально-пізнавальної діяльності, допомагаючи взаємодіяти учням один з одним і з навчальним матеріалом.

Авторська технологія організації інноваційної діяльності учнів була нами розроблена на прикладі пізнавальної діяльності у сфері фізичних основ енергозбереження. Значення цієї технології полягає, насамперед, у тому, що, осмисливши її основні підходи, принципи та ідеї, майбутні вчителі фізики зможуть на їх основі побудувати

свою власну педагогічну практику (або навіть розробити авторську педагогічну технологію).

3. Діагностичний блок. Такий блок передбачає розроблення діагностичного інструментарію для оцінювання рівня сформованості в студентів (майбутніх учителів фізики) готовності до організації інноваційної діяльності учнів (це дозволить оцінити ефективність розробленої методичної системи підготовки вчителів); розроблення методики визначення результативності інноваційної діяльності учнів, до якої вони залучаються в навчальному процесі з фізики (це дозволить засвідчити ефективність запропонованої технології організації інноваційної діяльності учнів).

Висновки із проведеного дослідження. Структура визначених нами концептуальних засад щодо підготовки майбутніх учителів фізики до організації інноваційної діяльності учнів:

- *теоретико-методологічний блок* враховує емпіричні факти, що обумовлюють актуальність підготовки майбутнього вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів; узагальнює результати досліджень різних аспектів підготовки вчителів до інноваційної професійної діяльності; визначає методологічні засади формування в них готовності до організації інноваційної діяльності учнів; підкріплюється відомими підходами до розвитку творчої діяльності учнів у процесі вивчення фізики;

- *змістовно-процесуальний блок* обумовлює необхідність уточнення професійної моделі вчителя фізики, що має відобразити його здатність до організації інноваційної діяльності учнів; висуває вимоги щодо цілей, змісту, методів, засобів і організаційних форм навчання, передбачених методичною системою; вказує на важливі особливості освітнього середовища для формування готовності вчителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів; містить підходи до розроблення авторської технології її організації;

- *діагностичний блок* передбачає розроблення діагностичного інструментарію для оцінювання рівня сформованості у студентів готовності до організації інноваційної діяльності учнів і розроблення методики визначення результативності такої діяльності.

Перспективи подальших пошуків у напрямі дослідження ми пов'язуємо з вивченням методичних вимог до методів, форм і засобів навчання, що уможливають організацію інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі з фізики.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андреев А.М. Готовність учителя фізики до організації інноваційної діяльності учнів у навчальному процесі : зміст та структура поняття / А.М. Андреев // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. / [редкол.: Т.І. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. – Запоріжжя : КПУ, 2016. – Вип. 50(103). – С. 297–305.
2. Гавриш І.В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності : автореф. дис. ... д. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / І.В. Гавриш ; Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2006. – 44 с.
3. Анисимов Н.М. Теоретические и экспериментальные основы технологии обучения студентов изобретательской и инновационной деятельности: дисс. ... д. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Н.М. Анисимов ; Липецкий государственный педагогический университет. – М., 1998. – 413 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : [навчальний посібник] / І.М. Дичківська. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Шарко В.Д. Орієнтовне навчання фізики : технологічний аспект / В.Д. Шарко // Фізика та астрономія в рідній школі. – 2015. – № 5(122). – С. 12–17.
6. Вайндорф-Сисоева М.Е. Организация виртуальной образовательной среды в подготовке педагогических кадров к инновационной деятельности : автореф. дисс. ... д. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / М.Е. Вайндорф-Сисоева ; Московский государственный областной университет. – М., 2009. – 50 с.
7. Методологія наукової діяльності : [навчальний посібник] / Д.В. Чернілевський, О.Є. Антонова, Л.В. Барановська та інші ; за ред. Д.В. Чернілевського. – 2-е вид. – Вінниця : Вид-во АМСКП, 2010. – 484 с.
8. Андреев А.М. Методичні основи підготовки майбутнього вчителя фізики до розробки і впровадження інноваційних технологій навчання / А.М. Андреев, О.І. Іваницький, С.П. Ткаченко // Електронний збірник наукових праць Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. – Вип. 3. – Запоріжжя : ЗОШПО, 2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zoippo.zp.ua/pages/el_gurnal/pages/vip3.html.
9. Слостенин В.А. Педагогика : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / В.А. Слостенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов ; под. ред. В.А. Слостенина. – 7-е изд., стер. – М. : Издательский центр «Академия», 2007. – 576 с.
10. Ковалева Т.М. Инновационная школа : аксиомы и гипотезы / Т.М. Ковалева. – М. : Издательство Московского психолого-социального института ; Воронеж : Издательство НПО «МОДЭК», 2003. – 256 с.

УДК 378.147:014:623

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ СПОРТИВНИХ ІГОР ЯК ЕФЕКТИВНОГО ЗАСОБУ ВИХОВАННЯ В ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СПОРТУ

Богдановський І.В., аспірант кафедри теорії та методики фізичної культури та спорту
Запорізький національний університет

У статті порушено проблему пошуку теоретичних і методичних засад застосування спортивних ігор як ефективного засобу виховання в дітей дошкільного віку позитивного ставлення до спорту. Показано, що спортивні ігри треба вводити за спрощеними правилами, але коли діти вже самостійно організують рухливі ігри. Виокремлено, що, крім практичних занять спортивними іграми, які формують і розвивають основні види рухів і фізичних якостей, варто проводити теоретичні заняття з дітьми.

Ключові слова: виховання дітей, дошкільний вік, теоретичні засади, методичні засади, спортивні ігри.

В статті розглядається проблема пошуку теоретичних і методичних засад застосування спортивних ігор як ефективного засобу виховання у дітей дошкільного віку позитивного ставлення до спорту. Показано, що спортивні ігри необхідно вводити з упрощеними правилами і тоді, коли діти вже можуть самостійно організовувати подвижні ігри. Зазначено, що, крім практичних занять спортивними іграми, які формують і розвивають основні види рухів і фізичні якості, слід проводити теоретичні заняття з дітьми.

Ключевые слова: воспитание детей, дошкольный возраст, теоретические основы, методические основы, спортивные игры.